

**Nr. 284**

**BUDUJMY  
OJCZYZNĘ  
zgodą i pracą!**

**KALENDARZYK**

16	N. Martynaiana
17	P. Wiktora
18	W. Łukasza
19	S. Jana K.
20	C. Ireny Marty
21	P. Urszuli
22	S. Kor doli, Aledji

**REDAKCJA**

**w ŁODZI**

**Al, Kosciuszki 28 41  
TELEFON 28,**

**CENA I FORMY PŁACENIA:**

**w Łodzi**  
Kwartalnie Mk. 945  
Miesięcznie „ 315  
za roznośnię  
35 mk' miesięcznie.  
**Z przes. poczt.**  
Kwartalnie Mk 1160  
Miesięcznie „ 385  
poza Łódz. egz. mk 16  
**w Ameryce:**  
1/2 dolara miesięcznie

Konto Pocztowej Kasy  
Oszczędności 60,594.  
Należność pocztowa  
opłacona ryczałtem.

# ROZWIÓJ

**DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI**

**Niedziela dnia 16. października 1921 roku.**

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmują wyłącznie „Koszyka Polska Jasna 10.  
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ośiar administracja nie odpowiada.

## Wiadomości polityczne:

(wp) Komisja konstytucyjna przyjęła, że jeden obwód głosowania nie powinien liczyć więcej mieszkańców ponad 3,000 a lokal wyborczy ma być oddalony najwyżej o 8 kilometrów od miejsca zamieszkania wyborców.

(wp) Komisja skarb. budżet. według referatu pos. Godeka obradowała nad wnioskiem nagłym i petycjami, dotyczącymi uposażenia urzędników.

Po wyjaśnieniach delegata ministerstwa skarbu komisja wezwała rząd do przedstawienia w najbliższym czasie zapowiedzianego już projektu zmian w ustawie o uposażeniu urzędników z dnia 13 lipca 1920 r. (3)

(wp) Komisja zagraniczna na skutek interpelacji pos. a-ra Perla w sprawie wydalenia 14 rosyj i ukraińców z granic Polski. uchwaliła rezolucję, że jak z jednej strony zgodna jest z dążeniem rządu do utrzymania stosunków pokojowych z rządem sowieckim i ścisłego wykonania przepisów traktatu ryskiego, tak z drugiej wyraża opinię, że rząd w przyszłości winien się kierować zasadą, że cudzoziemcy, prześladowani za sprawy polityczne przez obce rządy, nie mogą być wydalani z Polski na podstawie umów z obcymi rządami, czy to ogólnych, czy też dotyczących konkretnego wypadku. (3)

(wp) Związek Zrzeszeń urzędniczych województwa Krakowskiego wydał odezwę, w której, wskazując na ciężkie przesilenie finansowe państwa i wysiłki ministra skarbu wzywa wszystkich urzędników do utworzenia jednolitego frontu wewnętrznego w służbie publicznej dla dobra państwa w okresie, gdy pracą i ofiarnością trzeba państwo ratować, a nie czas na strajki i bezrobocie. (3)

(wp.) Rada Min. uchwaliła wyłączyć pracownikom kolejowym nadzwyczajny zasiłek aprowizacyjny w rozmiarze: od 1 do 8-ej kategorii płac od 12,000 do 27,000, od 9-ej kategorii od 8,000 do 22,000. (3)

(wp) Estońskim konsulem dla wolnego m. Gdańska mianowany zostanie dyrektor Banku dyskontowego pan Kukowski, członek Rady nadzorczej zjednoczonych wydawców polskich w Gdańsku.

## Po decyzji.

**Stan obciążenia przed ogłoszeniem decyzji.**

**BYTOM (PAT) Gazety niemieckie donoszą, że na 24 godzin przed ogłoszeniem decyzji w sprawie G. Śląska będzie tu ogłoszony stan obciążenia.**

**Włochy nie szkodzą Polsce.**

**RZYM. Agencja Stefani. Wiadomość połączona przez kilka dzienników europejskich, jakoby rząd włoski miał wpłynąć w duchu niepomyślnym dla Polski na propozycje delegatów, Brytyj i Hiszpanji w Radzie Ligi narodów co do rozstrzygnięcia sprawy G. Śląska jest zupełnie pozbawiona podstawy.**

**STRATY NIEMIECKIE.**

**BYTOM. 15.—10. (PAT) Dzienniki niemieckie obliczają, że Niemcy jeśli się sprawdzą wiadomości, stracą w zapasach węgla 86 proc. górnośląskich pokładów do 1,500 metrów głębokości, zaś 64 proc. górnośląskiej produkcji wogóle, względnie 42 proc. całej produkcji węglowej Niemiec, przytem, zdaniem dzienników niemieckich, kopalnie przypadające Niemcom są już w wysokim stopniu wyeksploatowane i zużyte, podczas gdy większość kopalń, przechodzących w ręce polskie, jest w świetnym stanie. W ręce polskie przeszłyby również wszystkie huty cynkowe na G. Śląsku. Dzienniki nadmienają przytem, że produkcja tych hut wynosiła w 1913 17 proc. wszechświatowej produkcji cynku, nadto straciłyby Niemcy około 50 proc. górnośląskiego ołowiu. W przemyśle**

żelaznym stracą Niemcy 63 proc. produkcji G. Śląska. „Tagliche Rundschau“ oblicza, że utrata węgla wynosiłaby dla Niemiec około 28 milionów ton rocznie.

**Taktyka niemiecka: zawsze korzyść.**

**WROCLAW, 15 10 (PAT) W 2 miejscach miasta odbyły się wczoraj olbrzymie demonstracje ludności niemieckiej przeciwko podziałowi G. Śląska. Mówcy, wśród których znajdowali się między innymi posłowie Noobe Reihaben i były min. spraw zagranicznych Hüntze, oświadczyli, że w sprawie G. Śląska nie chodzi już tylko o sam Śląsk ale o całe Niemcy. Mówcy wzywali wszystkie partie do jednności, oświadczając że naród niemiecki nie może pozwolić pod żadnym warunkiem na wydarcie Niemcom części G. Śląska. W końcu uczestnicy obu demonstracji przyjęli rezolucję żądającą niepodzielności G. Śląska.**

**Kolejarze niemieccy.**

**BYTOM. Dzisiejszy Oberselsinche Wanderer poświęca wiadomość o zapowiedzianym strajku generalnym kolejarzy niemieckich w dniu ogłoszenia decyzji górnośląskiej.**

**BYTOM. Kanclerz Wirth w rozmowie z przedstawicielem Chicago Tribune oświadczył, że Królewska Huta oraz Bytom według jego osobistej informacji mają być przyznane Polsce. Wiadomość tę potwierdza naczelnny redaktor Ober-schlesische Courier.**

## Komunikat.

**Pabjaniczanie!**

Ogólne roczne zebranie członków Pabjanickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża odbędzie się w sali Straży Ochotniczej, dziś niedziela dn. 16 października r. b. w I terminie o godz. 4 i w II terminie o godz. 5 popołudniu.

Porządek dzienny i sprawozdanie zamieszczone zostało w Dzienniku Urzędowym m. Pabjanic dn. 9 b. m. Nr. 20.

Podając do wiadomości o powyższym pro-

simy P. P. Członków o jaknajliczniejsze przybycie na zebranie.

**KOMITET.**

**DORĘLA?**



# Falszywa droga.

Kwestja rosyjska, jak zmore wisząca nad nami od chwili zamrtywychwstania Polski — nie tylko nie straciła na swej aktualności, — ale z dnia na dzień nabiera złowróżbnego koloru.

Mimo wszelkich uspokojających i tasiełcowanych wywodów i inspirowanych artykułów prasy stołecznej, iż dzisiaj jest już wszystko lepiej, a jutro będzie jeszcze przyjemniej, ciemne chmury na Wschodzie gromadzą się coraz gęściej, coraz więcej wybuchowego materiału zbiera się między Moskwą i Warszawą i wystarczy może jednego niedopałka papierosa, skręconego z aktów traktatu ryskiego, aby wybuchła niespodziewanie pożoga wojenna, do której niedwuznacznie przez dzisiejszy cadyk moskiewski Lejba.

Rząd polski robi wszystko, co może czego nie może, czego robić nawet nie powiędniem — celem utrzymania pokoju.

Rząd polski posuwa się tak daleko, iż udając zaczytanie się w traktacie ryskim nie słyszy jęków tysięcy ofiar polskich więzionych od chwili podpisania pokoju w więzieniach na Rysy, lub kreszczatiku, rząd polski wmawiając rosyjskiego komunistę Karachana, mimo tegoż protestów zasady moralnej i wysoki poziom etyki bagatelizuje sprawę śpierek i szklan nie-szczędzonych naszym przedstawicielom w Moskwie przez zawodowy związek szumowin społecznych, rządzących obecnie Rosją; jednym słowem — jeżeli są jakie winy po stronie Polski to jedynie zbytnia uległość i ustepliwłość udowosądystycznymi zacięciwkami rytualnych rzezaków.

Przytoczymy tu ostatni kwiatek działalności naszego ministerstwa spraw zagranicznych, które miało przeżyścić zatrutą atmosferę polsko rosyjską.

Otoż na żądanie warszawskiego przedstawiciela wszechrosyjskiego Synhedryonu, postanowiono usunąć z granic Polski 14 stu po-

wszecznie szanowanych i szanowanych obywateli rosyjskich Sawinkowa, Tutunika, Bułak—Bałachowicza, który tak nieocenione usługi oddał nam w ubiegłej wojnie, oraz wielu innych.

Jest to pierwszy wypadek na świecie, aby wydalone cudzoziemców na żądanie obcego rządu, jeżeli naturalnie zgodzimy się o-kreslenie „rząd“ zastosować do Rosji komisarzy ludowych, którzy uwilli sobie zaciszne gwałdka między ścianami i tapetami Kremlu.

Wzamięniamy za to poníženie naszej suwerenności mamy więzienie dla naszych rodaków w Rosji, mamy publiczną licytację mienia polskiego w Moskwie, mamy od 3 miesięcy w gony do śpiania dla naszej komisji repartycyjnej w Moskwie, dalej specjalny wydział propagandy komunistycznej w Polsce pod osobistym przewodnictwem szacownej osoby p. Markusa (nie rzymianin — mojeszowego wyznania), a jako koronę wszystkiego przyjeżdża do nas drugi zbór z Ukrainy p. Szumskij, jako poseł na butach którego nie zaschła jeszcze krew i mózg mordowanych bestjałsko polaków. Czyżby oprócz morderców nie miała nasza wielka sąsiadka innej śmietanki społecznej?

Na poczet należnych nam sum nie wpłacono ani grosza.

Czy nie lepiej, energiczniej i celowiej by było w tym wypadku zaangażować p. Sawinkowa do prowadzenia propagandy antybolszewickiej w Rosji oraz wywoływania tamże strejków i zaburzeń jak to czyni u nas, bolszewicka „Zakordota“.

Musimy sobie jasno uświadomić i bez obwiniania w bawelnę powiedzieć iż dla bolszewików nie istnieją żadne zobowiązania, żadne traktaty żadne umowy, żadne prawa.

Jedynym czynnikiem, z którym się liczą jest siła pięści i bat i to trzeba mieć i to trzeba znaleźć i to mieć na uwadze w dalszych pertraktacjach z tymi przedstawicielami rosyjskiej fauny.

A. S.

## Grupy robotnicze a Minister Michalski.

Od rana wczorajszego czynione były próby przeprowadzenia porozumienia pomiędzy minist. skarbu a sejmowymi grupami robotniczymi w sprawie przedłużenia 8 godz. dnia pracy. Roli medjatorskiej podjął się prezes Narodowego Zjednoczenia Ludowego p. Skulski. Mimo zabiegów p. Michalski nie zgodził się na żądanie grup robotniczych aby paragraf 4 swej ustawy nadającej mu uprawnienia finansowe wycofać, natomiast oświadczył iż po zakończeniu dyskusji odczyta deklarację, w której zapowie, iż przystaje na odesłanie par. 4 i 5 swej ustawy do oddzielnych komisji (ochrony pracy i rolnej) z terminem opracowania 6 tygodniowym, zaś co do pozostałych 10 paragrafów ustawy zastrzega sobie prawo uchwalenia ich przez Sejm do wtorku nadchodzącego.

Wiadomość o zamierzeniach ministra skarbu nie mogła wpłynąć na socjalistów, aby wstrzymali strajk. Pochód strajkujących demonstrował przed Sejmem równocześnie z rozpoczęciem posiedzenia plenarnego. Zapowiedziane odczytanie deklaracji ministra skarbu z powodów dotychczas niewyjaśnionych nie nastąpiło; pod koniec obrad prasie zakomunikowano, co następuje:

„Wczoraj podczas posiedzenia Sejmu komitet polityczny Rady ministrów odbył naradę w sprawach politycznych, wobec czego przemówienie ministra Michalskiego w sprawach finansowych musiało odpaść“.

Podobno p. Michalski zabrać ma głos na plenarnym posiedzeniu we wtorek nadchodzący.

## Umowa polsko-rumuńska.

Pisma włoskie podają tekst umowy polsko-rumuńskiej. Według tego tekstu umowa zawarto na 5 lat, lecz po upływie 2 lat może ona być wypowiedziana z miesięcznym terminem.

Oba państwa zobowiązują się do wymienniania poglądów co do wspólnej polityki wobec sąsiadów zachodnich i zawierają konwencję wojskową z tem, że żadne z nich nie zawrze ani pokoju, ani zawieszenia broni oddzielnie. Ponadto oba państwa zobowiązują się do uzyskania zgody drugiej strony na zawarcie nowych przymierzy. Polska uznaje przymierze rumuńskie, zawarte celem obrony traktatu w Trianon i Neuilly, Rumunja oświadcza to samo w polsko-francuskim przymierzu.

## KRONIKA TYGODNIOWA

Paniki różnego rodzaju. Panika na giełdzie panika w handlu. Magistrat a wybory. Długi miasta. Kto je zapłaci. Brzydkie widoki.

Zjemy w tygodniu paniki! Panika w handlu, panika wśród paskarzy, panika na giełdzie. Gdzie tylko obrócisz się słychać ciężkie, kłopotliwe, przez łzy wypowiedane pytania:

— Co będzie?

Marka polska poszła w górę, niemiecka spada i spada dalej, rzecz zupełnie naturalna bo co Niemcy zrobią ze swymi „łżami, zaciąganiem na wojnę i wypłatami nałożonej kontrybucji w złocie, srebrze lub towarze?

My mamy długów dosyć, ale przynajmniej płacić nie potrzebujemy ani frankami, ani funtami szterlingami! Jednakże machinacje czarnej giełdy dokonały tego, nie bez pomocy wielkich banków warszawskich, że marka nasza legła traktowana jak najgorzej.

Drubowano dolary, markę niemiecką, frank francuskie i szwajcarskie, a spychano markę polską, spychano ją, aż wreszcie cała ta naciągająca i nieuczciwa robota pękła.

W naszych rękach dalszy los polskiej waluty. Powinniśmy je podtrzymać... ale przeciwnicy nasi nie tracą animuszu, wiedzą przecież że w Polsce, bo ludzi tyle stronictw, tyle amatorów na posłów, a ciemni głupi, taki jegomość

tem zarozumiały, tem więcej wymagający, bo i jakże ma być inaczej, przecież on zna wyborców łódzkich — krótkowzrocznych, zahypnotyzowanych i łatwo ulegających sonambulizmowi twyborców.

Tylko przyrzec im złote góry, a będą ciebie popierali, jak popierali tych wszystkich do rady miejskiej, co im najwięcej przyrzekali.

I mieliśmy przeważnie radę złożoną z tych co w swoich garściach trzymają proletarijat, mieliśmy demokratyczny zarząd miasta.

Przysięgał on przed wyborami swoim kochanym wyborcom, że będą mieli jeść do syta pracować nie potrzebują, gdyż Polska będzie państwem demokratycznym, założą więc własne fabryki obuwia, własne warsztaty krawieckie, własne rzeźnie, własne fabryki mebli, będą budować domy, urządzali teatry, zakładali kinematograpy.

Leciał oszołomił lud i składał do arny kartki za proletariackim zarządem miasta, sądząc, że ten zbuduje mu istny raj na ziemi, a on potem wywzajemnił się tem, że dawał zgnite kartofle, stęchlą mąkę, popsuty tytoń, groch z piaskiem lub kamieniami, fasoję trującą i buty na papierowych podszewkach.

Tem żywił swoich wyborców, to były te marcepany i ta kiełbasa, którą przed wyborami przyrzekł dawać wzamięniamy za poparcie.

Kiełbasę i marcepany rzeczywiście zjadali ci, co magistratem rządzą; wyznaczyli bowiem sobie bajonkie pensje, traktując niższych urzędników gorzej jeszcze niż wyborców.

Nie tylko my jesteśmy tego zdania. Jeśli kto nam nie ufa, niech się poinformuje u p. Potkańskiego. Należy on do skrajnej lewicy, jest ich człowiekiem, ale gdy teraz wynikną strajk o płacę p. Potkański był zdania, żeby tym tu zom podnieść tylko 50 proc., zaś zgłodniałym jeszcze o 100 procent, więcej.

To tak oburzyło p.p. Lanterbachów, Zsów, Lewkowiczówny i innych dostojników, że wrosc poczeli tej rzeszy młodszych urzędników grozić.

A przecież oni rozumieją, że dalej takiej gospodarki prowadzić w Łodzi nie można. Już magistrat obciążył Łódź przeszło 288 milionami długu, a dług ten naprawdę datuje się od roku 1920, bo budżet 1919 roku został zupełnie pokryty ze sprzedaży produktów pierwszaj potrzeby tym najbardziej robotniczym — bez roboty. Oni musieli płacić na utrzymanie tych tuzów magistrackich, którzy nic nie robi, oddawali się w miękkich fotelach półsennej drzemce, spowici w dymy z najlepszych cygar.

A dalej? Pamiętajcie mieszkańcy Łodzi o długu zaciągniętym przez magistrat na sumę 288 milionów, który niezadługo wzrośnie poza 800 milionów.

Kto ten dług zapłaci?

Jużci nie kto inny, jak tylko ty — mieszkaniec, a dług to nie mały, bo na każdego mieszkańca, ilcząc w to i nowonarodzone dzieci wypadnie pełno marek na głowę.

Jeżeli tego długu nie zapłacicie bezp...



# Z okupacji żydowskiej.

## Amatorzy terreru

RYGA (PAT) W związku z zamachami jakie miały miejsce w ostatnich czasach na przedsiębiorstwa przemysłowe komitet partii sowietkiej piotrogrodzkiej komuny wystąpił z wezwaniem do robotników, w którym oskarża o zamachy białogwardyjskich spiskowców.

Jednocześnie wystąpił w tej sprawie organ Zimowiewa „Krasnaja Gazeta”, zamieszczając oświadczenie, że władze zmuszone są znowu do zastosowania czerwonego terreru, jak to miało miejsce w 1918 roku. (4)

## Wystawa „głodu” w Rosji

RYGA (PAT) Bolszewicka prasa do nosi o otwarciu w Rosji wystaw głodu. Wystawiono między innymi próbki chleba z kory, żółtą plew owsianych i inne. Ekspozycje te dowodzą, że mieszkańcy azurowskiego okręgu żywią się potrawami, przyrządzanymi z rozmaitego rodzaju traw. (4)

## „PANSZCZYŻNA W ROSJI SOWIECKIEJ”

RYGA (PAT) Piotrogrodzki gubernialny „Ispokom” wydał rozkaz, że każdy właściciel obywateli jest zobowiązany na rzecz państwa 100 dniowy „trudnolag” t. znaczy w ciągu roku chłop ma pracować dla sowietów 100 dni. Bez wypełnienia „trudnolagu” właścicielom nie wolno wynajmować się na roboty.

## Zmierzch czerwonych carów.

(R) Według wiarygodnych wiadomości z Moskwy stanowisko Cziczerina, komisarza dla spraw zagranicznych, staje się z każdym dniem słabsze. Jest on już tylko jednym z niewielu chrześcijan, zajmujących kierownicze stanowiska w rządzie sowieckim i jest coraz silniej podważany przez Radka Sobelsohna i Litwinowa. W wysokim stopniu zaszkoziła Cziczerinowi afera ze sfalszowanymi przez Mysłowskiego „dokumentami”, która go skompromitowała wobec

dnio w gotówce, to ściągają z was wraz z zaległymi procentami, co drugie tyle uczyni, w innej formie, czy to podatku od mieszkań, czy podatku od trunków, czy to od kartofli i zaw sze ściągają.

Nie dość więc, że obietniki nie doszły was, że żywieni byliście podłym gatunkiem produktów, że wyczekiwaliście i marzycie w ogonkach, jeszcze w dodatku będziecie musieli pokryć długi magistratu — boście mandat tych po słów swymi wyborcami akceptowali musicie pokryć nie tylko długi, ale nawet i te wszystkie złodziejstwa których się znaczna liczba potentatów magistrackich dopuściła w czasie swego zarządu miastem.

Takie stosunki panują u nas wszędzie. Tu rządzi człowiek, który mógłby być dobrym ekonomem, tam znów szumowiny społeczne chcą wypłynąć na tej fali dziejowych wypadków, owdzie jakiś oszust udaje majora i karze się wozić pułkowymi końmi, to znów jakiś szwindlarz nabywa fałszywe dolary i przez Czerniowce zwozi je do Małopolski wschodniej, sprzedając analfabetom, chciwym zarobku, których potem panika ogarnia jak każdego złodzieja rzeczy państwowych obawa przed sądem, a bardziej jeszcze przed kulą w łeb.

Zyjemy bez jutra, bez sumienia, bez planu, żyjemy tak jakbyśmy przed sobą widzieli grób, potop straszny, lub trzęsienie ziemi, pochłaniające w przepaście cały świat żyjący!

Robotnik bałamucony gubi swój honor i swoją polskość, bo mu agitatorzy tak każą. Nie oblicza swego nauczyciela ile on wydaje i skąd na to bierze pieniądze. Przypicie czas jednak, iż zrozumie nareszcie, jak był oszukiwany.

towarzyszy.

(9)

## Największy zamach na Trockiego.

Wskutek umyślnego zniszczenia szyn kolejowej pod stacją Tetew wykołait się pociąg, idący z Kijowa. Kilka wagonów zniszczonych, 30 osób zabitych i wiele rannych. Sprawcy katastrofy ostrzelali pociąg po rozbiegu, ustrawa dzili i obrabowali ponadto rozbitków, przyczem zastrzelili 15 osób.

„Le Matin” donosi z Moskwy, iż Trocki cudem uniknął zamachu. Zawdzięcza on ocalenie swojej osobie tylko opóźnieniu się pociągu nadzwyczajnego, którymechał, a który miał być wysadzony przez konspiratorów dynamitem. Zamach wykonany został na drodze Koziatyn — Kijów. Wybuch nastąpił w chwili przejazdu pociągu towarowego, który przez spiskowców był wzięty za pociąg Trockiego. Eksplozja była straszliwa. Ofiary są bardzo liczne. 40 wagonów zostało zupełnie zniszczonych.

Komisja nadzwyczajna wszczęła śledztwo, które jest prowadzone gorączkowo i trzymane w jak naćciśle szej tajemnicy.

## W Rosji dolar kosztuje 1600 mk. polskich.

Ceny walut w Rosji sowieckiej są inne, niż u nas. W związku z tem jednak można zanotować fakt ciekawy. Ostatnimi czasy kurs marki polskiej w Moskwie znacznie się obniżył. Za milion rubli sowieckich zadają 40 000 Mk. polskich — przed kilku dniami kosztowało to tylko 20—25 tys. Mkp.

Również kurs waluty zagranicznej jest tam obecnie bardzo niski. Dolar kosztuje 40 tysięcy rubli sowieckich, funt szterlingów wahał się od 150 do 200 tysięcy i marka niemiecka 650 rb. sow.

Co się tyczy produktów, to są one kilkakrotnie droższe niżli w Polsce.

Należy zaznaczyć, że w związku z powyż

Powtórzy się to samo z nim, co zrobił magistrat łódzki, który wywzajemnił mu się należycie za poparcie.

Ale nasz robotnik jest cierpliwy i wyrozumiały, więc swoich uraz zapomni laskawie i da wysysać z siebie swoją krew i gangrenować sumienie.

Ale czy te słowa, szczerze wypowiedziane i nawołujące do zmiany taktyki, narzucone niewiadomo przez kogo, wywrą wpływ na robotnika? Za hipnotyzowany on jest za bardzo, aby się mógł wyślizgnąć z tych wszystkich pułapek, jakie na niego nastawiono ze wszech stron.

Czyż jednak tylko sam robotnik należy do tej grupy ludzi utrudniających pracę okolo odrodzenia państwa polskiego?

A inteligencja nasza co czyni? a Sejm nasz czy żyje dla całości Państwa? Czy nie wykręca się na piecucie, aby nie zdrasnąć partji, która reprezentuje.

Jeśli robotnicarz idzie na lep obietnic, to nie dziwny mu się zbytnio, boć twardy los jego często zmusza do podobnych kroków. Szuka w bójkach i kłamstwach przewodców i agitatorów osłody losu, ta samo jak pszczoła w kielichu kwiatów miodu. Ale nie ma on tego poczucia uszczuły, która zawsze plom ominie, a słodycz zabierze.

Stąd jego błędy.

Gorzej jednak gdy się patrzy w bezczel na twarz inteligenta, który uderzając się po swojej walizce wypchaney delikatesami, jak kramy Jaworskiego, Trautweina, my głodni robotnicy musimy mieć ośmio godzinny dzień pracy, bo i tak za dużo pracujemy.

Tego rodzaju widma powinny zasłużyć na to, żeby ich nęrod raz na zawsze po za nas wiasy polskości — wyrzucił.

# Każdy kupiec i przemysłowiec

może bezpłatnie ściągac należności przez wszystkie urzędy pocztowe w kraju, jeśli posiada konto czekowe Pocztovej Kasy Oszczędnosci

Wkłady oprocentowane:

2 od sta, (3327P)

szemi kursami, arbitraż kursu w markach polskich waluty zagranicznej w Rosji wydaje:

1 dolar amer. — 1600 Mkp.

1 funt szter. — 8000 Mkp.

1 marka niem. — 254 Mkp.

Komentarz do naszych stosunków jest tutaj nadto zbyteczny.

## Walki czerwonej armji.

MOSKWA, 15 10 (PAT) Donoszą z Czoty o rozpoczęciu ofenzywy wojsk czerwonych przeciwko wojskom republiki Dalekiego Wschodu. Nikoł został okrążony przez czerwonych. Wojska Berkułowa cofają się.

MOSKWA, 15 10 (PAT) Specjalnym rozkazem zostały wprowadzone w akademii wojskowej języki obowiązkowe, niemiecki, francuski, angielski i polski.

## KRONIKA TELEGRAFICZNA

(kt) Kownarkom z Syberji zawarł umowę z grupą amerykańskich robotników w sprawie oddania im przemysłowych przedsiębiorstw okręgu leńskiego.

(kt) Havas. Rząd berliński oświadczył, że wiadomość podana przez „Ewing Stanoar” o przekroczeniu granicy G. Śląska przez wojska niemieckie jest pozbawiona wszelkiej podstawy.

(kt) Według planu ewakuacji W.C.K.K. wyznaczyl na miesiąc listopad 40 pociągów, które mają wywieść głodujące dzieci z okręgu nadwotżańskich.

(kt) „Grazes Tagespost” donosi z Belgradu że wiadomość, jakoby konferencja ambasadorów przyznała Albanji Skutari wywołała w tejszych kołach politycznych oburzenie. Rząd jugosłowiański wysłał do konferencji ambasadora notą w której oświadcza, że Jugosławia nie może się zgodzić na utworzenia granicy albańskiej przez współdziałania rządu jugosłowiańskiego.

(kt) Rząd angielski po wysłuchaniu wozdania Balfoura przyjął decyzję Ligi Narodów w sprawie G. Śląska.

(kt) Według wiadomości delegaci angielscy na konferencja wazynto wyjadą dn. 28/X.

(kt) Podatek w naturze Ukrainie przy pomocy wojska.

(kt) Do Petersburga nadzieł 2 parowozów z Hamburga.



## Cześć zasłudze.

—101—

Hosanna!

Jadzie już jadzie;

Jadzie Dąbal, jadzie rycerz bez strachu i twogi na karo gniadym rumaku, do nas, u poledzonych łodzian!

Rzekł byś w jedno zrosi ciało rycerz i rumak, w jedną zrosi się bryłę, suveren i zwierze, jednakowo doskonale myślą i wspie rają się wzajem obie głowy Dąbalowa i końska....

Jeden duch, jedno ciało!

Samo już nazwisko, Dąbal mówi samo za siebie: nie jest to zwykły Kotas, poseł sejmowy ani inna Mizera tamże, jest całą gębą Dąbal, w pomyślepiu równie mocny jak ten dąb, a jak bal drewniany tak rozsałny i rozwinęty zwłaszcza intelektualnie.—

On to dzisiaj o godzinie 6 wieczór w Sali koncertowej wygłosi wielką przemowę.

W sali koncertowej, z którą łączy nas tyle słodkich wspomnień...

J. Puffalo znany chiromata, i wieczór futurystyczny, piosenki Ursteina, tragic i czarny magik Selvoda i odczyt jednego z luminary nauki o próbie Wassermana przy objawach obłędu. A teraz nienorównany, wspaniały Dąbal, ludowy suveren z naszego Seimu, oraz filar komunizmu w Polsce z dostępem do morza, w Polsce—z najserdeczniejszą przyjaźnią Anglii przy bokul

Mury sali oraz tynki tej sali w wyborowym przedwojennym gatunku na prawdziwym portland—cemencie okazały się najmocniejsze do przetrwania wielkich prawd, któremi dąbałowa głowa, jak taranem zdruzgotuje ustrój społeczeństwa i wskaże raj na ziemi, który już daje się uczuć z północno-wschodniej granicy!

Opowiadać będzie w słowach prostych i rzetelnych idealny ustrój sowiecki w Rosji, pełne mądrości rady ludu, ogólny ład i porządek w krainie komisarzy, i ta pogoda ducha, zdobiaca, nie tylko żyjących w cudnym państwie Synhedrionu moskiewskiego — ale i nieboszczyków, którzy gdyby mówić mogli, gdyby mówić mogli — jakże wymownie chwaliłi by sobie nawet śmierć w tym cudnym państwie...

Jedynie ciężki głód dokucza tam ludziom [poza czerezwyczałką] i głównym naszym zadaniem powinno być ratowanie tych chodzących trupów, oraz zaprowadzenie podobnego ustroju u nas....

Sam pomysł, samo zestawienie jest tak śmiałe, iż sadzimy, że każdy łodzianin powinien tam pójść, zamiast do „Skali” lub nawet „Uranji”!

O ile wiemy, cudowna myśl nawiedzenia Łodzi przyszła W. P. Dąbalowi, po przeczytaniu ostatniego spisu ludności, gdzie na 258 tysięcy Polaków okazuje się co najmniej 151 tysięcy analabetów.

Z takimi dziełami, nieskalanymi spalinami burżuazyjnej cywilizacji. Zachodu towarzyszymi i towarzyszkami najłatwiej się porozumieć takiemu genjuszowi, jak Dąbal.

Chodźcie więc wszyscy podziwiać ekspektat naszego narodowego intelektu, ukrytego pod wielomówiactwem imieniem „Dąbali”, przyjaciel Karachana, który jak ów starożytny Cyncynat rzucił plug i widły i dzisiaj zamiast widłami to językiem będzie rozrzucał swoje skarby. A. S.

## Z ostatniej chwili.

### Rozkosze w Sowdepji.

PETERSBURG 15 10. Amerykański Komitet pomocy otworzył 28 jadłodziń. Wydaje dzienne porcje dla 14,000 dzieci.

Pozymono przygotowania do otwarcia jeszcze kilkunastu kuchni dla 100,000 dzieci.

### ANGLJA OBURZONA NA SOWIETY.

HORSEA 15.—10. (PAT) W Londynie wywołało wielkie wzburzenie usiłowanie rządu sowieków mieszania się w pokojowe załatwienie zatargu litewsko—polskiego. 22 września rząd moskiewski wysłał notę do rządu litewskiego ostrzegając go przed przyjęciem jakiegokolwiek propozycji Ligi Narodów w sprawie Wilieńczyzny. Opinia angielska wysnuła z powyższego faktu wniosek, że rządowi sowieków zależy na tem, aby utrzymać napięcie pomiędzy Polską a Litwą.

### PODEJRZANY AFEKT.

MOSKWA 15.—10. (PAT) W całej Rosji urządzone są mittingi, na których mówcy komunistyczni występują z propagandą idei kapitalistycznego ustroju. (Nie mają już widocznie kogo rabować P. R.)

### O SPIESZNE OGŁOSZENIE DECYZJI.

WARSZAWA 15.—10. (PAT) Donoszą z Paryża, że poseł polski złożył Radzie ambasadorów notę, w której zwraca uwagę na konieczność jak najszybszego ogłoszenia decyzji w sprawie podziału G. Śląska.

## Mumja.

—102—

(Ciąg dalszy).

Naturalnie że poszedłem tam, gdy już trzy czwarte wykładu minęły. Przysiadłem się do filologa z „Północnych Niemiec” i po prostu go o notatki. Dowiedziałem się, że muzeum skutkiem ściślejszej finansowej pomocy panów radców cesarskich Brockmüllera (Javol) i Lilienthala (Odol!) znalazło się w szczęśliwej możności zakupu wspaniałych wykopalisk w piramidach Toybayo i Kumo za niebywale wysoką cenę. Owe prawie doszczętnie zburzone piramidy odnalazł pewien młody badacz o kilka kilometrów na południe od jeziora Tsad, w państwie Rubeka, w którego niewoli przez czas długi się znajdowała. Gdy zaś tyran ów dnia 22 kwietnia 1000 roku pobitym został przez Francuzów pod Iami, a pewien żołnierz zaniósł głowę tego księcia do obozu francuskiego, syn jego Fadel-Allah, uciekając, powlókł ze sobą młodego Niemca do Bergamy w państwie Bornu, gdzie wojownicza siostra Fadela, mazonka Hana, wdowa po Haitusie, mężem go swoim uczyniła. Gdy zaś potem, 23 sier-

pnia 1901 r. o piątej godzinie rano, Anglicy pod wodzą Dangevilla, pod Gudjha w czasie snu ostatnich „Basingerów” napadli i wybiłi, uzyskał on wreszcie wolność i udał się do Genui, gdzie mistrz zakonu przyjął go bardzo gościnnie, albowiem fanatyczni ci maho metanie, do których zewsząd napływali wrogo usposobieni względem Francuzów Tausreyowie, nagle zwrócili się przeciw Francji. Tym sposobem udało się następnie przy pomocy ludzi z Kanun ukryć, a potem przewieźć swe wykopaliskowe skarby nad wybrzeże, a stamtąd morzem do Niemiec.

Niestety, młody uczonec jest nieobecny, gdyż w kilka tygodni po swem przybyciu do Europy odjechał znów do Afryki środkowej. Wzajemnie tego obecni byli jednak obaj radcowie cesarscy. Siedzieli obok siebie w pięwszym rzędzie krzesel i pławili się do syta w sławie, że nabyli dla muzeum ślady staroegipskiej kultury z nad jeziora Tsad.

—Oto pozwolę sobie prosić szanownych słuchaczy—kończył profesor Kohler—by przystąpić raczyl nieco ku przodowi, aby na własne oczy móc podziwiać nasze owe skarby.

Wszystkim bezsprzecznie wiadomo, że w prastarym Egipcie czczono koty jako zwierzęta święte, podobnie jak krokodyle, ibisa, krogulca i te wszystkie zwierzęta ssące, które poświęcone były bogu Ptah, to znaczy te, które na czole miały trójkątną białą plamę. Dlatego to zwierzęta te balsamowano, podob-

# TORE

pomieraki, prasowłay, wagonowe i ze składu polecają

## Konstanty Kaweckí i S-ka

Łódź Przejazd 21. 67 P

### NIEMCY JUŻ ZACZYNAJĄ ZNISZCZENIE.

BYTOM 15.—10. (PAT) Wczoraj wieczorem olbrzymi pożar zniszczył doszczętnie w Katowicach miejski lazaret, jeden z największych w okolicy. Chorych zdolano uratować. Spłonęły wszystkie urządzenia techniczne, lekarskie i wszystkie zapasy bielizny.

Biurowo prasowe MSZ podaje do wiadomości treść komunikatu otrzymanego od poselstwa angielskiego w Warszawie. „Uwaga rządu Jego Królewskiej Mości zwrócona została na pogłoski, które ukazały się w prasie polskiej w sprawie, jakoby nieprzychylnego zapatrywania się tego rządu na zbliżającą się decyzję Rady Ligi Narodów do przyszłych granic i sytuacji prawnej G. Śląska. Minister Jego Królewskiej Mości otrzymał polecenie od swego rządu zaprzeczyć kategorycznie tym twierdzeniom pozbawionym jakiegokolwiek podstawy. Rząd Jego Królewskiej Mości wraz z innymi rządami mocarstw sprzymierzonych zgodnie z ich zobowiązaniami przyjmuje raport komisji powołanej do przestudjowania zagadnienia, o ile raport ten za twierdzony zostanie przez Radę Ligi Narodów.

### Bytem profastuje.

BYTOM Przedstawiciele wszystkich gmin wiejskiego powiatu bytomskiego oraz miasta Bytomia wystąpi w dniu 15 | 10 do Brianda dejesze, w której protestują przeciwko przyznaniu Niemcom powiatu oraz m. Bytomia.

bnie jak faraonów, areykaplanów i dostojników państwa. Te wszystkie odszukane w piramidach i grotach koty pochodzą z Bubastis, miasta kotów. My zaś posiadamy nie mniej ni więcej jak dwieście sześćdziesiąt ośm tych relikwii z prastarych czasów.

I dumnie wskazał prelegent na długie szeregi mumji, wyglądających gdyby pulk zasuszonych niemowląt w powijaczach.

—Tam zaś widzicie, czcigodni słuchacze — mówił dalej — trzydzieści cztery mumii ludzkich. Wszystko wspaniałe egzemplarze, czego zazdrościć nam musi każde muzeum. Prócz tego, mumie te nie są, jak owe Memfis, o barwie żółtej i martwym polysku. Zaiste, dziwić się należy tej niebywalej sztuce balsamowania Staroegipcjan! Lecz oto przechodzę do najwspanialszego klejnotu naszego zbioru. Tu leży prawdziwa mumia Tofara! Tylko trzy podobne zna cały świat! Jedną dostała się za pośrednictwem lorda Hawthorna do South—Kensington — Muzeum w Londynie druga (prawdopodobnie małżonka króla Mercura z szóstej dynastji, około 2500 lat przed Chr.), jest w posiadaniu uniwersytetu Harvarda, jako dar miliardera Goulda, który kedlowi Fewliku zapłacił za nią 80,000 dolarów. Zaś trzeci egzemplarz zawdzięcza muzeum nasze wielkodusznej liberalności i naukowemu zainteresowaniu panów radców cesarskich, Brockmüllera i Lilienthala.

(d. c. n.)



ś. † p.

# Jan Basiński

wychowawiec Państwowej Szkoły Kupieckiej w Łodzi ukochany syn Stefana i Marii, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dn. 15 października 1921 roku, przeżywszy lat 16.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, przy ul. Cegielińskiej № 66, na stary cmentarz katolicki w niedzielę, dn. 16 b. m. o godz. 3 po południu.

Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół, znajomych oraz kolegów zmarłego w nieutulonym żalu pozostali

33B

Rodzice i rodzeństwo.

Podajemy do wiadomości krewnych, przyjaciół i znajomych, że 15 sierpnia b. r. zmarł w Warszawie nasz jedyny, ukochany syn, brat i wujek

ś. † p.

# ALFONS MÜLLER

plutonowy W. P., przeżywszy lat 21.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w niedzielę dn. 16 b. m. o godz. 3 po poł. z dworca Łódź-Karolew na cmentarz ewangelicki w Karolewie w nieutulonym żalu pozostali

(59B)

RODZINA.

## Kapitan z Koepönick w Tomaszowie.

(Szantażysta w mundurze majora Szt. Gen. Wojsk Polskich)

Tomaszów, dn. 12 października 1921 r.  
Spokojne i ciche miasteczko, nie chlubiąc się głośnymi procesami, wypadkami i sensacyjami, poruszone zostało w tych dniach sprawą i niewiadomo jak ją nazwać: szantażem, czy na szeroką skalę zakrojonym szpiegostwem. Z tego co się stało jeszcze po dziś dzień nie ochłonęło i mieszkańców przekazując sobie z ust do ust, najrozmaiciej tę sprawę komentują

Dnia 8 b. m. do oficera inspekcyjnego tutejszego garnizonu za St. Tomaszów za telefonował jakiś osobnik i przedstawivszy się za majora sztabu gener. księcia Wólkońskiego, który przybył z Warszawy w bardzo ważnej sprawie zapytał, dlaczego na stacji dla niego niemakoni. Zdziwiony oficer natychmiast zarządził aby konie były i domniemany major przybył do miasta. Na jego żądanie musiał się stawić dowódca stacjonującego 11 oddziału, któremu wydał pewne rozkazy i oznajmił, że przybył w jakichś sprawach z 1919 roku, adiutantowi zaś wręczył lakowany pakiet, któremu rozkazał jako ważne dowody strzedz, jak oka w głowie. Rozpoczęły się wizyty, przyjęcia, wyjazdy i telefonowanie na wszystkie strony, chcący tym zadokumentować o jego ważnej osobie.

W trakcie tych wyjazdów podszedł do domniemanego majora żandarm chcący go wylegitymować, lecz ten ostatni oświadczył, że dokument znajduje się w oddanej adiutantowi paczce, co też adiutant potwierdził i na tem się skończyło.

Dalej kazał się pan major wieść do Spały, a wskazując na portrety wiszące w pałacu twierdził, że to są jego przodkowie. Zwołał do siebie okolicznych włóścian, z którymi prowadził dłuższe rozmowy. Przyjmował od

nich podania, zażalenia, prośby, słowem poruszył wszystko i wszystkich.

Idylla ta jednak nie długo trwała, gdyż do Tomaszowa przybył list gończy ścigający domniemanego majora. Tu już oficjalnie zażądano od niego okazania dokumentu. Pan major chcący się wywinąć oświadczył, że dokument pozostawił w walizce w hotelu. Tym razem już mu nie uwierzono i poproszono o dostarczenie dokumentu dla pewności do asysty dano mu oficera, a w ślad za nim posłano żandarmierję. Po przybyciu do hotelu p. major podniósł gwałt, że mu skradziono walizkę. W trakcie gorączkowego poszukiwania skradzionej walizki, domniemany major zginał bez śladu. Zarządzone pościgi narazie nie dały żadnego rezultatu.

Po upływie jakiegoś czasu, w lesie, w odległości kilku wiorst za Tomaszowem, spotkano jadącego na rowerze zdemobilizowanego żandarma, który spotkał po drodze idącego majora. Ponieważ było dość daleko poproszono zdem. żand. aby udał się w ślad za nim na rowerze i go zatrzymał. Polecenie było wykonane i domniemany major i książę z przystawionym rewolwerem, do skroni schwytywany pod Glinnikami, został odstawiony do Tomaszowa, skąd go odesłano do Łodzi, gdzie znajduje się pod kluczem.

Jedni twierdzą, że domniemany major sztabu generalnego księcia Wólkoński, którego właściwe nazwisko jest Mortyn były szeregowiec W. P. jest zwyczajnym szantażystą i szulerem, chcącym się zahawić i wyludzić od najwznych co się da. Takiego właśnie bohaterkiego czynu podobno pan major już dokonał w Kielcach, skąd były rozesłane listy gończe za nim.

## Łódź do Ligi Narodów.

Doświadczamy się z wiarogodnego źródła, że Liga Narodów otrzymać ma nową skargę na Polskę, jako krzywdzicielkę nieszczęśliwych mniejszości narodowych. Idzie w tym wypadku o siedzibę „Lodzer Männergesangvereinu”, owej świątyni Hakaty, z której rozlegały się mile serca fabrykanta łódzkiego polityczne dźwięki: Deutschland, Deutschland über allen. W tej kulturalnej siedzibie

wyniesionej prawie do dostojenstwa ambasady niemieckiej w przywilejskim kraju, płynęło życie, życie spokojne przez długie dziesiątki lat w niczem nie zamącone. I chociaż nieraz kulturalny Niemiec — fabrykant zżył się na nie kulturalnego robotnika — polaka nazywając go polnische Vieh, polnische Schwein, to jednak czuli się dobrze pod opieką Berlina i Petersburga a czując wstręt do

W dniu 17 paźdz. r. b. jako w pierwszą rocznicę śmierci młodego syna i brata

ś. † p.

## Józefa Gryglika

byłego kaprała 28 p. p. wojsk polskich zmarłego w szpitalu wojskowym we Lwowie odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża o godz. 8 z rana.

Na które kolegów i znajomych zaprasza Rodzina

42B

niekulturalnego języka prawisłańskiego dawał wyraz zachwytu dla kultury prusko-ruskiej w potężnie brzmiących hymnach: Deutschland, Deutschland i Boże Carja carani, pili piwo pilzeńskie, palili pruskie cygara a spoglądając na portrety Cara i Kajzera — plułi na po—dłogę. Ten stan błogosławionego spokoju został zakłócony przez wojnę światową i nieco zachwiał równowagę myśli.

Powstała Polska, powstał rząd polski. Niemcy tutejsi zaskoczeni tym nieoczekiwanym wypadkiem, przycupneli — jak zając pod miedzą — i czekali. Przekonali się wkrótce, że ten stan rzeczy to nie złudna zjawia, tylko fakt rzeczywisty. Trzeba więc czemś być w tej niepodległej Polsce.

Więc najlepiej być pokrzywdzonym. A jakże!

A najwięcej pokrzywdzeni są śpiewający — milionerzy łódzcy, którym władze wojskowe zarekwirowały lokal przy ul. Piotrkowskiej Nr. 243 na przytułek dla żołnierzy polskiego. Gdyby to był żołnierz rosyjski lub niemiecki, to wtedy trubadur — milioner łódzki wydobylby z siebie uczucia żywej radości i miłości; lecz żołnierz polski... nie dość tego! Trzeba go stanowczo wykurzyć z świątyni pieśni niemieckiej! Więc p. Bule fabrykant — miliardier i prezes Männergesangvereinu przypomniał sobie niemieckie „Ausrotten“ i w dniu 6 b. m. zapowiedział publicznie, że zwróci się do Ligi Narodów by ją żołnierza polskiego z ich lokalu usunęła.

Mamy zatem w Łódce Sprawę Wilną Górnego Śląska, Galicji Wschod. i — lokalu łódzkiego Männergesangvereinu. Ano, cześć kajmny na rezultat.

## KRONIKA

— 0 —

— Dar Amerykańskiego Czerwonego Krzyża.

Prócz ostatniego daru odzieżowego, otrzymanego od Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego (płaszczki, obuwie i pończochy) Polska Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom został ostatnio obdarowany przez Amerykański Czerwony Krzyż. Dar ten składa się z 65.000 ubranek dla chłopców i 65.000 sukienek dla dziewczynek. Odzież ta wraz z poprzednimi kompletami, będzie w dniach najbliższych rozdawana do Komitetów Powiatowych i za ich pośrednictwem rozdana między najbardziej potrzebujących. Stanowi ona 5 dar odzieżowy, jaki (PAKPP) w ciągu swego dwuletniego istnienia otrzymał od organizacji amerykańskich. (3)

— Pomoc lekarska dla pracowników gminnych.

a) W sprawie pomocy lekarskiej dla pracowników administracji gminnej, Wydział powiatowy Sejmiku Łódzkiego, postanowił: 1) pracownicy administracji gminnej, którzy korzystają z pomocy lekarskiej w Łodzi lub w miejscu zamieszkania, otrzymują taką na ogólnych zasadach; 2) pracownicy, obłożnie chorzy — będą transportowani do szpitala komunalnego; 3) koszty pomocy lekarskiej i aptecznej pracowników administracji gminnej pokrywają kasy gminne.

(7)

— Ambulatorjum dla dzieci.

a) Dzięki poparciu gminnej komisji opieki społecznej gminy Bruzdyca, pow. łódzkiego uruchomiono w Aleksandrowie ambulatorjum dla dzieci. Lekarz za dwugodzinny dyżur pobiera 1000 mk., aptekarz 500 mk., czyli licząc trzy dyżury tygodniowo, wynosi 18.000 mk. miejsce



cznie kwestię finansowania amatoriów załatwiono w ten sposób, że 1/3 wydatków pokrywać będzie Sejmik z funduszu na opiekę społeczną, 1—8 gminna komisja opieki społecznej w Aleksandrowie i 1—3 P. A. K. P. D. Wpływy z opłat po 100 mk. za wizytę przekazywane będą do dyspozycji gminnej komisji opieki społecznej w Aleksandrowie.

#### — Pomoc lekarska dla niezamożnych.

a) Wydział powiatowy sejmiku łódzkiego powołał lekarza komunalnego dr. Starzyńskiego do zorganizowania bezpłatnej pomocy lekarskiej dla niezamożnych chorujących w Tuszynie i Rzgowie. (7)

#### — Dezynfekcja studziń.

a) Koszty dezynfekcji studziń, dokonywanej przez nadzorczyńnię sanitarną będą ponosić właściciele domów, na których terytorjum znajdują się owe studnie.

#### — Szczepienie przeciwtyfusowe.

a) W związku z szerzącą się epidemią tyfusa, na wniosek lekarza powiatowego Wydział powiatowy postanowił pokrywać koszty szczepień przeciwtyfusowych z funduszu komunalnych. (7)

— Pożyczka 10,000,000 mk. dla Zgierza na budowę szkoły.

a) Władze wyższe zatwierdziły uchwałę rady miejskiej m. Zgierza w przedmiocie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w wysokości 10,000,000 marek w Banku Komunalnym na budowę szkoły powszechnej w Zgierzku. Jednocześnie potwierdzono oszacowanie majątku m. Zgierza na ogólną sumę 295, 825,000.

#### — Podatek od biletów kolei dojazdowych.

a) Władze unieważniły uchwałę rady gminnej gm. Radogoszcz w przedmiocie wprowadzenia na rzecz kasy gminnej podatku od biletów kolei dojazdowych, gdyż zgodnie z wyясnieniem ministra spraw wewnętrznych podatek powyższy mogą pobierać tylko gminy miejskie.

#### — Referat oświatowy.

a) Uruchomiony zostaje referat kulturalno oświatowy przy wydziale powiatowym; w tym celu zaangażowane na stanowisko referentki p. Annę Grodecką.

#### — Pomoc dla instruktorów.

(a) Wydział powiatowy sejmiku łódzkiego postanowił za delegata sejmikowego na roczny kurs dla instruktorów oświatowych Instytutu Staszica, zapłacić wpisowe, opłacić utrzymanie w biurze i jeszcze zapewnić mu 5 tys. mk miesięcznie na różne wydatki.

#### — Na rzecz banku rolnego.

(a) Województwo łódzkie otrzymało zawiadomienie, iż ministerjum podniosło dodatek administracyjny na rzecz banku rolnego od pożytku w naturze i gotowce z funduszu trzymiljardowego o 200 proc, czyli do wysokości półtora procenta w stosunku rocznym.

#### — Drugi koncert Smirnowa.

Poniedziałkowy koncert symfoniczny z udziałem Dymitra Smirnowa został wyprzedany. Drugi koncert Smirnowa z udziałem śpiewaczki Wierzy Amazar i pianisty prof. Urstena odbędzie się w czwartek. (9)

#### — Dzisiejszy koncert popołudniowy.

Dzisiaj o godz. 4—ej po poł. w sali Filharmonii odbędzie się koncert popołudniowy Beethovenowski z udziałem znakomitego pianisty prof. Henryka Meicera. Bilet w Filharmonii. (9)

#### — W mniemaniu sułtana połowu.

(a) Na zagrodę kolonisty Józefa Pietrzaka we wsi Żmłyna Woda, gm. Bruzycy, pow. łódzkiego napadło w nocy czterech uzbrojonych bandytów, zabijając wyłania i miliona marek gotówką, które jakoby miał posiadać kolonista z

oconanej świeżo transakcji.

Pietrzakowa wskazała bandytom, iż w szufladzie komoy w przyległym pokoju znajduje się gotówka 9 tys. mk.

Rabusie zabrali pieniądze, różne kosztowne rzeczy, garderobę i bieliznę, wartości pół miliona mk. zbiegli, korzystając z ciemności.

Dzięki energicznemu poszukiwaniu przez policję sprawców schwytano.

#### (—) Sprostowanie.

Przed paru tygodniami donieśliśmy w kronice p. t. „Świętokradztwo“ o aresztowaniu p. Teofila Stefaniaka jako kradnącego tabliczki z grobów na cmentarzu katolickim. Zapóźno niestety dowiedzieliśmy się, że informacja ta polegała na omyłce.

Pan Stefaniak był właściwie tym, który przyłapał złodziejkę Mariannę Kietbasińską. (3)

#### — W sprawie koni dla rolników.

(wp) Na posiedzeniu komisji demobilizacyjnej delegat Min. Spr. Wojskowych przedstawił projekt rozkazu, dotyczącego zlikwidowania akcji użyczenia rolnikom koni przez wojskowość. (2)

#### — Wycofanie biletów skarbowych.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa podaje do wiadomości, że za zgodą Min. skarbu wycofuje się z obiegu następujące bilety swoje.

I emisji, 500 markowe wzoru biletów okupacyjnych z datą 15 stycznia 17 r. podpisane przez dyrektorów Karpińskiego, Hamdta, i skarbnika głównego Karpusa.

100 markowe z wizerunkiem Kościuszki datowane 15 lutego 19 r. podpisane przez dyr. Karpińskiego, Hamdta i skarbnika Markusa na papierze różowym i białym.

1000 markowe z wizerunkiem Kościuszki datowane 17 maja 19 roku podp. przez Dyrektorów Adama Zarzyckiego i skarbnika głównego Karpusa na papierze różowym z białym.

Powyższe bilety będą przyjmowane powszechnie do zapłaty, jak również we wszystkich oddziałach P. K. K. P., urzędach, kasach skarbowych, kolejowych, pocztowych i w ogóle w kasach instytucji państwowych na opłatę wszelkich należności tylko do 15 grudnia r. b. Po tym terminie ustaje obowiązek przyjmowania biletów tych do zapłaty. Mogą one być wymieniane na bilety II emisji w oddziałach P. K. K. P., aż do 15 stycznia 22 roku.

Koszty przesyłek pocztowych, biletów zgłaszanych do wymiany ponosi ich posiadacz. Z dniem 16 stycznia 22 roku ustaje zupełnie obowiązek opłat wspomnianych biletów.

Przy tej sposobności P. K. K. P. zwraca się ponownie z wezwaniem do posiadaczy większych sum gotowizny przechowywanych w domu, by pojmując swój własny interes wymieniali ją na bilety skarbowe serii II lub na wewnętrzną długoterminową pożyczkę państwową z 20 roku, która przynosi 52 proc. rocznie i korzysta z różnych przywilejów.

#### — Zagrożona egzystencja Prziutku starców i kalek.

a) Stan finansowy Prziutku starców i kalek Chrześcijańskiego Tow. Dobroczynności, przy ul. Dzielnej 52, jest bardzo opłakany. Dość powiedzieć, iż brak jest pieniędzy nietylko na zakup zapasów artykułów żywnościowych na zimę, lecz na koszty związane z codziennym wyżywieniem pensjonarzy i służby administracyjnej.

Obecnie niedobór domu starców i kalek, przy opróżnionej całkiem składnicy, wynosi z górą ćwierć miliona marek. Przy zaprowadzonej ekonomii, wyżywienie dzienne wynosi około 70 marek na osobę, a że liczba pensjonarzy łącznie z personelem administracyjnym wynosi 250 osób, przeto rocznie na utrzymanie domu starców przy tak minimalnej stawce głodowej potrzeba z górą 6 milionów marek. Dochody zaś łącznie z zaszkadein magistratu (680,000 mk.) nie wystarczają zupełnie na pokrycie tak olbrzymich wydatków.

Położenie jest tem więcej zastraszające, jeśli się weźmie pod uwagę, że stawka 70 mk.

jest nie wystarczająca i zachodzi bezwzględna konieczność powiększenia jej w teraźniejszych warunkach przynajmniej o 100 proc.—Wówczas oczywiście budżet domu starców dosięgnie 13 milionów marek rocznie, za pokrycie którego zarząd Tow. absolutnie nie znalazł funduszu.

To też zarząd instytucji za jedyny środek do uratowania zagrożonej egzystencji domu starców uważa odwołanie się o pomoc do społeczeństwa.

Postanowiono urządzić w najbliższym terminie kwestę uliczną i domową, oraz wieczerkę w Helenowie.

Kwesta uliczna, połączona ze zbiórką przed kościołami urządzona będzie 6 ewentualnie w razie niepogody 13 listopada, po domach zaś, (a głównie fabrykantów i przemysłowców) od 25 października do 15 listopada.

Na program wieczornicy, zapowiedziany 23 b. m. złożą się koncert, popisy chóralne i tańce. Organizacją zajmie się komitet pań i panów wspólnie z zarządem Tow.

Sądymy, że społeczeństwo poprze gorącą zabieg organizatorów.

#### — Odwołanie strajku.

Wobec osiągnięcia porozumienia z Magistratem w sprawie uregulowania plac pracownikom miejskich, ogłoszone na dzień 17 b. m. bezrobocie zostało wstrzymane.

#### — Z kurji biskupiej.

W piątek o godz. 8 wieczorem w kurji biskupa Piotrkowska 102, odbyły się posiedzenia prefektów z dyrektorami szkół średnich, a także prefektów z kierownikami szkół powszechnych w sprawie urządzenia w Łodzi święta w dniu 13 listopada Św. Stanisława Kostki patrona uczącej się młodzieży.

Postanowiono w zasadzie urządzić w kościołach nabożeństwo z rana, a po obiedzie akademję, szkoły średnie w Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej, a szkoły powszechne w sali przy ul. Piotrkowskiej 243.

Posiedzenia te zostały zaszczycone odwiedzinami Jego Ekscelencji ks. biskupa Tymienieckiego.

#### — Śmierć w studni.

(a) We wsi Chojny, pow. łódzkiego mieszkanka tejże gminy 66 letnia Wiktoria Borycka w celu samobójczym wskoczyła do głębokiej studni.

Po czterech godzinach nastąpiło wydobywanie trupa ze studni.

Przyczyną samobójstwa, był rozstrój nerwowy.

#### — Ujęcie złodzieja kolejowego.

(a) Wczoraj władze policyjne schwytały Władysława Węgra z Częstochowy, który operował na koleji Kaliskiej, okradając podróżnych.

Ostnimo powełnił on kradzież na stacji Łódź Kaliska. Wągra odstawiono do sądziego siedzącego V rewiru.

#### — Zn. czne kradzieże.

(a) Z piekarni stowarzyszenia „Strzecha“ ul. Cmentarna 3 skradziono kilka worków maki żytniej oraz 180 worków próżnych na ogólną sm. 820,000 mk.

Romanowi Cękowskiemu z Zawiercia, jadącemu mu pociągiem kolei dojazdowej z Pabjanic do Łodzi skradziono 3,830 marek niemieckich, 25,000 marek polskich.

Z koperatywy „Progres“ ul. Gdańska 24 kradziono różne artykuły na sm. 300,000.

## KOMUNIKAT,

—:O:—

#### Polskie Tow. Esperantystów w Łodzi.

W niedzielę, dn. 16 b. m. o godz. 6—ej wiecz. w lokalu Stow. Urzędników Miejskich, Piotrkowska 53, odbędzie się pierwsze zebranie Towarzystwa, na którym, po omówieniu spraw bieżących, Zarząd, w celu bliższego zapoznania się członków, urządził nabożeństwo. (41)

(3)



# Demony

— Na starym Zamku na terenie wsiadł no wy król i ciężko zadumał się nad losami czy łącego się do upadku kraju —

Usiadł i ręką podparł głowę, a straszkane myśli obiegaly po bezmiernych przestrzeniach królestwa.

Jak obraz w oczach widzieli, tak przed nim wyrosła groza obecnej sytuacji i — pa-trzył...

W kraju panowała anarchja, Lud burzył się przeciwko dobru Ojczyzny, i tylko dla siebie żądał praw i udogodnień. Brat spiknął się przeciwko bratu i czyhał jedynie, by z gardła wydrzeć kęs chleba drugiemu, ktokolwiek zaś odważył się radzić nad naprawą stosunków, mianem zbrodniarza, na dobro ludu poszczególnego czyhał, go chrzciano. I nikt nie myślał o wydzwigającej, kraj z nędzy pra-cy, ale w łatwy i wygodny sposób chciano mieć żywot swój zabezpieczony Bawiono się też.

Rozpusta, śmiech i swawole. A tymcza sem z złośliwym uśmiechem sasiadzi na ten stan spoglądali i z skrytością kota czekali na chwilę, by naradziwszy się wspólnie nad nierządnym sąsiadem, w żelazne, ale krew upuszczają-cę, nagie schwylić go kleszcze. —

Wielkie niebezpieczeństwo groziło, ale nie było, ktoby z zaparciem się siebie i poświęca-niem niesorawiedliwych reszta interesów swoich popieczników z partji, chociaż ich dużo niby to z zamiarze podniesienia kraju z upadku, na tron królewski się rwało, naprawdę święty oba-wiazek syna swojej Ojczyzny zamierza aby wyko-nać.

Wszyscy rabowali, grabili i kradli... I zadumał się król i złość go wściekła porwała...

Potężnej ręki i bata tu potrzeba — krzy knął we świętem oburzeniu i już zamierzał wy-paść na dziedziniec, by dać rozkazy surowe, za radcze...

Ody wtem z włóczęgach się po ko-mnacie cieni wyślizgły się dwa demony i nuże, w diabelskich ruchach ku królowi podchodząc, szeptać mu w ucho łagodzące gniew jego namo-wy...

— Niech kraj się w przepaść zapadnie, ale nie próbuj, królu, roboczych praw naruszać w ustawie — szeptał czerwony — jeżeli nie zechcesz, by cię z korony obdarto...

— Furda ojczyzna i porządek w kraju! Niech głupi myślą o poprawie skarbu. My jeść pić jeno chcemy. Jeść i pić i używać i — nie każ nam płacić daniny, bo też nie ujdiesz zem-sty tej epoki — zhrapliwym głosem podpowiadał drugi...

— Kraj, tron, obrona a zaprzepaszczenie in-teresów państwa, stanowczość lub ułata tro-nu...

Zahuczało w głowie królowi. Krok wstrzy-mał, rękoma za skronie się uchwycił... I walczył, walczył z podszeptem demonów, walczył z gło-bokiem ukochaniem kraju i strachem w bezi-

mał, gdy go mroczna potępi. Zawahał się. A gdzieś z dala, ponad otaczające jeziora, sredi cichy płacz na pasiwie losu porzuconego niemowlęcia...

W. D.

## Czarny strajk w Wielkopolsce

Strajk rolny w Wielkopolsce trwa w dal-szym ciągu.

W majątku Przyjemna Górka strajkujący w brutalny sposób rozbełzili uciążących się do-pracy włodarzy. W Górcie, majątku p. Wielen-ckiego — zbrodono napałem, a w sąsiednich majątkach zrabowano dwór i budynki.

W sferach ziemiańskich panuje wielkie rozgoryczenie do władz administracyjnych.

Rozgoryczenie jest tembardziej uzasadnio-ne, że w wielu miejscach zbiory okonowe nie po-krywają kosztów produkcji, 50 proc. zbiorów jest poważnie zagrożonych, z powodu suszy, a w wielu miejscach nie wykopano jeszcze karto-fli, ani buraków.

Dodać należy, że wynagrodzenie roczne formali, po przaliczeniu naturaljów na pieniądze, wynosi przeszło 400,000 mk.

Sekretarz zawod. zw. klasowych Kielbasze-wicz postawił ultimatum podniesienia płacy od 300 — 400 proc., a związki, nie doczekawszy się odpowiedzi, rozstały agitatorów z rozkazem rozpoczęcia strajku.

## Bagienko ludowe

(k) Krakowski Bank Ludowy, na którego czele stoja przywódcy P.S.L. pp. Witos i Osiec-ki, nabył od hr. Rydygierowej w Berlinie do-bra Dolidy pod Białymstokiem za sumę 7 mi-ljonów marek niemieckich. Obecnie krąży w miastach pogłoski, że nabywcom wytoczono spra-wę o to, że w akcji kupna i sprzedaży wymie-niono sumę 70 milionów mk. polskich celem opłacenia mniejszej należności stamplowej. Prócz tego mówią i o tem, że córka hr. Rydy-gierowej, baronowa Mannsfel czyni starania o obalenie aktu kupna i sprzedaży i chce na-bywcom zwrócić 70 milionów marek pols-kich.

Sprawa ta jest w Białymstoku przedmio-tem żywych rozpraw zwłaszcza, że administro-wie z ramienia Banku Ludowego sprzedają ol-brzymie lasy Dolickie żydom.

## Zarządzenia wojewody Grabow-skiego

Wojewoda Grabowski wydał rozporządze-nie, na którego mocy wszyscy jadący w obrę-bie województwa drogą kołową lub podróżują-cy pieszo winni posiadać legitymację z photo-bizną swą, wystawioną przez Urzędę Policyjną. Legitymacje uniwersyteckie i urzędnicze są do-wodami wystarczającymi. Rozporządzenie bę-dzie stosowane od dnia 20 bm.



## Przemysł i handel.

Produkcja węgla w październiku.

Państwowy Komitet Węglowy wyznaczył na październik następujące ilości wagonów 15-tonowych do przewozu węgla: Z Zagłębia Dąbro-wskiego w dni zwykle 1195 wagonów, w sobo-tę 905 wagonów pod węgiel kamienny i 84 wagony pod węgiel brunatny.

Z Zagłębia Krakowskiego w dni zwykle 328 wagonów, w soboty 287 wagonów; z Górnego Śląska w dni zwykle 28 wagonów, w soboty 28 wagonów.

Ogółem kopalnie węgla mają ładować 1585 wagonów dziennie, w soboty zaś 1231 wagonów.

— Marka polska.

Marka polska, która podniosła się wczoraj do 4. 50 niemieck. za polską setkę, dziś znów spadła. Przyczyną spadku, był strajk wczorajszy! Pracujecie dalej panowie agitato-rzy dla „króla pruskiego“.

Dzisiaj za jedną markę niemiecką żądano 34 mk.

## Ofiary.

Na żołnierza polskiego.

Brzeziński mk. 100.

Na dom starców i kalek.

M. P. mk. 500. Uczniowie i personel szko-ły powszechnej mk. 1742.—Koleżanki i koleżdy w dniu imienia kolegi Edwarda Fiszera mk. 2500.—Uczennice i kl. Gimn. Państwowego w dniu imienia nauczycielki mk. 465.—

Na Górny Śląsk.

Górajek jako karę mk. 500.—Z. Malarczyk mk. 500.

Na Samopomoc przy Państwowej Szkole Handl-żońskiej.

Uczennice I a spe i I b spe mk. 1740-zamiast wieńca na grób ś. p. Łofji Koźmiń-skie

Na dom starców i kalek K.W. 1000 mk.

Na Statuę Matki Boskiej zwoleńskiej 1000 marek.

— Na Czerwony Krzyż.

Robert Czadek w sprawie karnej k 311-20 20 mk 3000 — Kara za kradzież sałaty na Zielonym Rynku w ogrodzie Kwaśniewskiego mk. 500.

**Radzę wszystkim i kupować towary tylko p. t.**

### Najtańsze Źródło

bo w mieszk. pryw. Łódź DZIELNA 34.

Płótno białe	Eastony
Płótno kol.	Szewioty
na wyspy	Sukna
na pościel	Korty
Cajki różne	Barchany
Chustki	Flanelie
Surówki	i podszewka

Ceny specjalne dla koopera-tyw, kółek i sklepów.

Detail

Stale nadchodzą wagony

### poznańskich wódek

które polecamy dla kooperatyw, handli win i restauracji po niskich cenach.

S. KULAGOWSKI  
Hurtownia win i wódek,  
Przejazd 40/46.

### Dom Sprzedam

murowany w okolicy (Sto-ki) Widzów do sprzedania wiadomość: Przędzalniana 65 Szumlak, (57P)

lutro do podróży, wilki sy beryjskie. Wiadomość w za-kładzie krawieckim P. Łusz czyńskiego, Piotrkowska 89 (493)

**Dr. Feliks Skusiewicz**

ul. Andrzeja 11.

Choroby skórne i weneryczne. godziny przyjęć od 9—11 od 5 i pół p. p. Pania do 5.

**Wynajęcie Zornali**

Nadeszły wikwintne zurnale. Konstantynowska 57 front II p. (58K1)

**Sprzedam samochód**

ciężarow. „Kominek“ 4 tonowy na pełnych gumach i osobowy N. E. S. 6-cio miejscowy w zu-pełnym porządku Łódź, Wodna 12 tel. 322 (34K2)



**Drobne ogłoszenia:**

**Kupno i sprzedaż:**

**A!A!A!** Obrączki ślubne pierścionki kolczyki z gwarancją za złoto duży wybór różn. fasonów zegarów poleca polski sklep zegarmistrzowski jubilerski Jan Płacek Brzezinska 10 przy sklepie zakład reperacyjny w-6

**A.A.A.** Kupuję futra, zakłady karakulowe, łokowe garderobę, bieliznę, dywany, meble, maszyny do szycia, płacę najlepiej. Wólczańska 43, Chrzanowicz. 3272-00

**A!A!A!** Resztki i sztuki różnych lokciowych towarów, franki na metry najtaniej sprzedaje Hart i detal. Kilińskiego 40 m. 12. 2270-10

**AA** Meble sypialnie stołowe szafy łóżka krzesła leżanki stoły otomany oraz inne tanio sprzedaje Przechleński Piotrkowska 105 2793-1

**A** Meble, łóżka szafy bielizniarki umebliowanie leżanki otomany kustr kredens stół krzesła biurko zegar sprzedam tanio Piotrkowska 223-5 front 3158-4

**A!** Kredens, łóżka, otomany szafy, stół, krzesła, tremo sprzedam. Sienkiewicza 1459 21 Oficyjna II wejście pierwsze piętro 3281-5

**A** Aparat kinematograficzny Pathe № 2 Komplet okazynie do sprzedania Ewangelicka 7-15 3265-5

**Okazynie do sprzedania** rower z powodu wyjazdu. Wiadomość przy ul. Sienkiewicza 7 m. 18.

**TOWARY** wełniane bawełniane, bostony, szewioty flanelne, płócianka koszulowe i pościelowe, oraz białą kupić można najtaniej hurtowo i detalicznie w sklepie biawatnym Łódź ul. Andrzejka 9. 3194-1

**Są do sprzedania** 2 futra (długo) czarne. Wiadomość Zachodnia 62 od 12 do 6 magle 3203-1

**Sprzedam 3 sklepy** spożywcze po małym jednym pokoju do każdego sklepu wiadomość Tużyska 15 w sklepie Nowe Chojny przy Rzgowskiej 3264-5

**Power wolne koło** sprzedam w Piotrkowska 14178 przy ul. Krzemieński. 3260-2

**Sprzedam wózek i małe okrągłe** pończosznicze maszyny k. i. Miłsza 1427-25 3256-1

**Sprzedam bryczkę** fargon piętarski kryty rolwąg małą resorkę małą 2 dorożki liter wanę Kolienbacha 24 u gospodarza (Baluty) 3261-2

**WAŻNE** dla Pań pracownia sukien i kostiumów. Robota wykonywana się starannie podług ostatnich zurnali. Ceny niskie. Przyjmuje się suknie i kostiumy do krajania i pasowania. Sprzedaż fasonów papierowych i manekinów Piotrkowska 164-18 3250-2

**Sprzedam salonik** machonowy smodny bielizniarkę z lustrem szafę kredens dębowy stół rozsuwany i biurko od 5-6 Rzgowska 51 gospodarz 3270-2

**Sklep spożywczy i dwie** magle sprzedam zaraz Pomorska 53 wiadomości w maglach 3277-1

**Sprzedam sklep spożywczy** po kój z kuchnią dom 18 mieszkań piwnic herbaciarnia Tar gowa 12 Szmajdt 3279-2

**Sklep spożywczy w** dobrym punkcie narożny sprzedam wiadomości Zakątna 1468 Dorożynski. 3257-2

**Motory elektr.** przedwojenne 1) Poje Chemnitz 71 | 2 K. m. 220 | 120 w. 950 obrotów a drugi Wolta Rowel 71 | 2 K. m. 220 | 120 1450 obrotów oba z opornikami szyni i kołem pasowym używane do sprzedania L. Jassa Zgierz Średnia 22-4 3280-1

**Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, stoły, krzesła, leżanki** sprzedaje najtaniej Piotrkowska 101 Kozczak 3275-1

**Do sprzedania dom** III piętr. murowany i 2 piętr. murowany w śródmieściu dom drewniany 16 mieszkań z dwu morgami ogrodem i wolnymi mieszkaniami od 5 i pół do 8 milionów. Wiadomość Górny Rynek Lubelska 8 Włczak od 3-3 po połud. 3270-2

**Do sprzedania damskie** futro na popielicach, serwetki, pluszowe franki. Oglądać od 9-11 i od 2-5. Labardz Engla 15 Nowakowski 3267-2

**Billard, kredens i bufet** sprzedam. Wysoka 15 w piwnicy 3213-1

**Posesja dla amatora** 4 pokoje z kuchnią i salą, światło, piękny ogródek, komorki, szopy cały lokal zaraz do objęcia z powodu wyjazdu sprzedam wiadomość Aleksandrowska 74 m. 10 3230-1

**Dom murowany w centrum** miasta z powodu wyjazdu sprzedam 20 milionów i dom z piekarnią za 4 1/2 miliona wiadomość Aleksandrowska 74 m. 10 3251-2

**Dom murowany, ogród** budynki gospodarcze 5 morgi ziemni do sprzedania na przedmieściu Łodzi cena 3 1/2 miliona tylko zaraz domiedzieć się Nawrot 57 m. 18. 3253-1

**Sprzedam dziesięć beczek** dębowych do kłuszenia kapusty wiadomość Piotrkowska 276 Cabanek. 3257-5

**Urządzenie sklepowe** sprzedam ul. Szlaska 17 (dawnej Jajłanowska). 3228-2

**Sprzedaje sklepy w różnych** dzielnicach miasta i także domy, młyny, majątki, fabryki. Blizsze szczegóły na miejscu Piotrkowska 234 - 51 Górny Rynek. 13, 14, 15, 16, 18 | 10 3162-2

**Skrzypce nowe w** dobrym stanie do sprzedania wiadomość ul. Radomska 21 u gospodarza 3942-8

**Domy różne do** sprzedania Al. i Maja 16 Woźniak. 3246-2

**Kupię kilka domów i posesji** Al. i Maja 16 Woźniak. 3246-2

**Magiel nowa w** dobrym stanie do sprzedania z powodu wyjazdu wiadomość ul. Flakowska 30 Walsiak 3467-8

**Maszynę do szycia** czółenkową nożną z ręcznym aparatem w dobrym stanie sprzedam wiadomość Polna 9 Koziny m. 23 668-3

**Urządzenie sklepowe** sprzedam Grabowa 3-5 3131-1

**Do sprzedania powozy i bryczki** Radwańska 12 firma 2703-1

**Bekieszę na lisach z** kołnierzem lokowym sprzedam za 70,000 mk. Przejazd 36 m. 6. 3240-1

**Sklep sprzedam z** powodu wyjazdu ul. Kilińskiego 191. 3242-2

**Sprzedam Mleczarnię z** całym urządzeniem wiadomość ul. Kostantynowska 47 Restauracja 3247-2

**Różne:**

**CIESLA** potrzebny Zgłaszać się do Rozwoju 3277-6

**Kucharz samotny** lat 29 z dobrymi świadectwami poszukuje posady na wyjazd do domu prywatnego od zaraz adres ul. Radomska 19 w Łodzi B. Zajęzowski. 3238-5

**Potrzebna służąca w** starszym wieku Wólczańska 157 m. m. 36. 3249-1

**Wyżel duży brązowy, ogon** krótki przybiłak się. Odebrać można za zwrotem kosztów Fabryczna 5 m. 26. 3234-3

**Potrzebna zdolna** panna do szycia Sukien Andrzeja 13 m. 30 3235-1

**Drzewiczki hermatyczne, azurowe, wentylatory, blachy i ruszta restauracyjne, piecyki szlifowane, oraz z wszelkie wyroby** pieczone i kuchenne poleca: Fabryka drzewiczek hermatycznych Piotra Ławacza w Konstkich Skład w Łodzi, ul. Sienkiewicza 30. -3

**Dom w** dobrym stanie sprzedam z powodu wyjazdu cena przystępna. Wiadomość ul. Ks. Konarskiego 5a w Radogoszczu przed ul. Janowem dojazd tramwajem gierskim 3078-1

**PALTA** obawie ubrania męskie, damskie i dziecięce, bielizna ciepła, swetry, chustki pończochy, rękawiczki. Towary wełniane półwełniane tyki pościelowe i płótna najtaniej poleca Chrzęstiański Jaromark Łódź Piotrkowska 44 i piętro Uwaga: ubrania na zamówienie własna pracownia. Przyjeżdżających prosimy zwiędzić naszą hurtownię 2934-22

**SZWEJSEK** szarż lub kołozarż może się zgłosić Sienkiewicza 59 szlarska. 3232-1

**Potrzebna kucharka** zaraz do restauracji znajdująca dobre kuchnie Dzielna 44. 3289-3

**Przyjmę podręcznika** na szpilkową robotę zgłosić się w sklepie spożywczym w Zielonym Rynku Pańska 41. sklep. -1

**Potrzebny chłopiec** do ednoszenia pudełek Nowe Cegielnia na 48 Pudełkarz. 3231-1

**Pielęgniarszyska z** dwuletnią praktyką poszukuje pracy Referencje poważne świadectwa dobre Łaskawe zgłoszenia do Rozwoju sub. Poważne. -1

**Potrzebna dziewczyna** wiadomość Al. Kościuszki № 43 Mleczarnia. 3262-2

**Zdemobilizowany** sierżant 4 p. poszukuje posady pomocnika buchaltera lub jakiegokolwiek pracy biurowej posiada 6 kl. gim. kursa buchalterynę handlową w wojsku pracował rok w komisji gosp. jako podoficer rachunkowy Zgłoszenia uprasza się składać do dzień Rozwoju pod Ziemobilizowany. 3266-1

**Przyjme dwóch** uczniów na mieszkanie zapewniając troskliwą opiekę dobre odżywianie wiad. ul. Radwańska 55 m. 12 także kociołek m. edz. z pokrywą do sprzedania. 3268-1

**Pokój umebliowany** wynajmę ce na obojętna. Oferty Grabowa 3 m. 4. -1

**Pokoju z meblami** lub bez poszukuje w lepszym domu Łaskawe oferty do adm. Rozwoju pod P. K. 3239-1

**Potrzebni są** stolarze meblowi i chłopiec do praktyki Pańska 68 Majewski. 3259-1

**Student udziela** korepetycji Gdańska № 46 L. Kosiański co dr. dz. 3061-3

**Pracownia sukien i okryć** damskich robota solidna ceny przystępne Heleny Otwinowskiej Konstakynowska 20 3198-1

**Potrzebna** praczka i prasowaczka, koszularka i drobiazdzianka Wschodnia 36 3216-1

**Poszukuje żony** Antoniny Książek z ojca Strzacha zaginęła w 14 roku z Radomia jestby kto wiedział proszę zawiadomić męża Juliana Książek Łódź Włodzimierska 31 2704-1

**W komisji** przyjmuje na dogodnych warunkach, wszelką manufakturę, garderobę, obuwie, bieliznę, i. t. p. przedmioty kupuje za gotówkę płacę najwyższe ceny. Sklep Komisowy Ignacego Grzymalskiego. Sienkiewicza 10. 3075-8 wt. piąt. niedz.

**Dr. Chylewski** Główna 51 choroby wewnętrzne kobiece przyjmuje 9-11 i 5-7 w cz. 3029-8

**Drogista** poszukuje posady w składzie aptecznym w mieście lub na prowincji tylko u chrześcijanina oferty „Drogista” w Rozwoju. cz. n. 3159-1

**Bezdzietne małżeństwo** poszukuje zajęcia portjera lub wóźnego żona może się zająć sprzątnięciem w Łodzi lub na wyjazd oferty w Rozwoju pod Małżeństwo 12, 16, 19, 23 | 10 3081-2

**BUCHALTERIA** powódzina arytmetyka handlowa, prawo handlowe, wekslowe, biurowe etc. Razem mk. 8000. Zapisy codzienne Teodor Grosman Sienkiewicza 29. 16 3168-1

**MOTORY** repowe, naftowe, benzynowe poleca Mieczysław Baran Pańska 77 m. 1. s p n 3152-1

**Janienka z 4-0 klas.** wykształceniem rutynowana maszyny tekstylna poszukuje posady maszynistki lub biurowiczki oferty pod Rutynowana. 3158-1

**Zagubione dokumenty**

**Zaginiony** paszport niemiecki na imię Nachima Rabinowicza wydany w Łodzi. 3206-1

**Władysław** zagubił kartę odroczenia wydaną w Łodzi. 3195-1

**Irena Sompłinska** zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 3191-1

**Włocławczyk** Józefa Przejazd 40 m. 30 | 6 zagubił dowód osobisty wydany w Końskiem. 3187-1

**Swidzki** Ignacy zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi. 3200-1

**Wyszewska** Helena Lipowa 78 m. 5 zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łowiczu. 3227-2

**Szczepan** Gondarenko zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 3190-1

**Zygmunt** Włodarski zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną przez P. K. U. w Łodzi. 3150-2

**Zaginiony** bilet przewoźny Trzonka Adama na rok 1921 № 4259 wydany przez Naczelnika Dystryktu 5-o Łódź Fabr. 3249-2

**Elert** Czesław zagubił kartę bezterminowego urlopu pozwolenie na broń oraz patent na imię Leona Elerta na handel trzodą wydane w Kole. Zwrocić za nagrodą 5000 mk. Wólczańska 145 Osiański 3248-2

**Wubasiewicz** Jan zagubił kartę od paszportu wydaną przez Państwowe Warsztaty Samochodowe. 3222-2

**Maciszko** Stanisław zagubił kartę powołania wydaną w Pabianicach. 3224-2

**Padlarsz** Ignacy zagubił patent na towary lokciowe wydany w Łodzi oraz 6 tysięcy mk. Zwrocić ul. Matejki 9 Padlarsz. 3239-2

**Fuks** Józef zagubił kartę odroczenia wydaną przez komisję w Włocławku 3223-3

**Adam** Jygasiński zagubił kartę urlopu wyd. w Kąkule, oraz paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 3225-3

**Pietrzak** Szczepan rocz. 1896 z gm. Mazew pow Łęczycki zagubił tymczasowe zaświadczenie bezterminowego urlopu wydane przez 4 Szwadron Zapasowy Tańców. 3263-3

**Wojtczak** Jan zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łasku. 3284-3

**Wrajewski** Stefan zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w P. K. U. w Łodzi 3235-3

**Banaszak** Bolesław zagubił paszport polski wydany w Łodzi kartę bezterminowego urlopu z P. K. U. oraz pozwolenie na prawo jazdy po mieście dorożką 3273-3

**Wincenty** Bogusławski zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną przez P. K. U. Łódź 3255-3

**CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE** — 90 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 50 mk., KOMUNICYCH PRACY — 4 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ, ZA-GRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Stronica przed tekstem i w tekście dla ogłoszeń podzielona na 6 lamów, za tekstem 5 lamów, w tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi na 2, 4, i 6 lamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w Zgierzu u p. Lacha, w Pabianicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.



**ODEON**

Tylko jeszcze dziś i jutro

**ODEON**Nieporównana **Wiera Chołodnaja i W. Maksimow**

w wieśm 6 akt. dramacie nastrojowym p. t.

**Księżna Rubicka**

Początek przedstawień o 3-ej.

(66KI)

Początek przedstawień o 3-ej.

w k r ó t o e Najnowsza sensacja!

**Obraz kinematograficzny bez napisów.****Vertex**z ciągniętego drutu  
najtrwalsze i najładniejsze  
wszczedliwosczakłady Elektryczne  
**WESTINGHOUSE**  
Warszawa, Marszałkowska Nr. 98.**SKŁAD CYGAR**

i wyrobów tytoniowych

ŁÓDŹ

Sienkiewicza 48  
(róg Nawro)**Stefana Lewandowskiego**

poleca

Cygara amerykańskie, nie

mieckie i holend. tytoni rosyjski

i wszystkich fabryk krajowych

oraz wszelkie towary wchodzące w zakres  
branży tytoniowej.

Restauracja i Kawiarnia

**„SAVOY”**

Łódź, ul. Traugutta 6 (Krótka)

wydaje codziennie wykwintne

**Śniadania, obiady, oraz kolacje**

a la carte. (63P)

Piwnice obficie zaopatrzone w wina i likiery naj-  
przedniejszych gatunków.Od g. 8 w. do g. 1 w nocy **KONCERT**  
pod kier. p. Taubego.

Teatr „SKALA” Cegielska 18

W niedzielę d. 16 i pon. 17 b. m. o godz. 8,15 w  
— odbędą się —**2 występy art. scen warszawskich**  
z udziałem**STEFANA JARACZA**

odegrane będzie zamiast „Sztuki Miłości”

**Medor pod pantoflam**tragikomedja w 3 akt. Mahn'a; tłum. z francuskiego  
grane w teat. Małym i Polskim dłuż. czas bez przerwyPozostała ilość biletów do nabycia w cukierni W-go Komara  
od 11-2 pp. i od 4-7 pp., a w dzień przedstawienia od  
5 pp. w kasie teatru 27B**Uwaga!**

Tanio bo w prywatnym mieszkaniu.

Firanki trwałe w paseczkach i deseniach kolorowych i przes-  
cieradła, kapy, materiały na fartuchy, koszule, pościel chu-  
steczki do nosa i inne materiały własnego wyrobu  
poleca**Rudolf Szajbe**

5274K)

Łódź, Wysoka 46 I p., przy Wodnym Rynku.

Zawodowa Szkoła kroju, szycia i robót ręcznych  
**A. Kopydłowskiej**

Łódź, Piłkowska 154.

Kurs kroju, szycia, pasowania i modelowania. Uczennice  
otrzymują świadectwa.Kurs wszelkich robót ręcznych, słoju, robót freblowskich,  
introligatorstwa, rysunków i wycinanek.Zapisy od 10 do 1-ej. Dla pracujących kursy wieczorowe  
Sprzedaż asortym. papierowych (325W)**UCZELNIA PRAKTYCZNEJ HANDLOWOŚCI****KAROLA & PAWEŁ RINA** KAROLA &KSIĘGOWNICZKA gruntownie i pra-  
ktycznie**STENOGRAFIA** najłatwiejsze-  
go systemu

Wszelkie nauki handlowe

Języki

Wiewieczerażówna Wanda zaga-  
biła paszport niemiecki wyd.  
w Łodzi. 5251-5Hablitz Irma zagubiła paszport  
i tymczasowy wyd. w Łodzi.  
5253-1Wacław Konczarek zgubił kartę  
beztimnowego urlopu wy-  
daną przez P.K.U. Kutno  
5254-3Witeczak Andrzej zagubił książ-  
kę inwalidów, paszport nie-  
miecki wyd. w Łodzi oraz doku-  
menty wojskowe rosyjskie. Zna-  
lazcę prosi o zarob. Brzeziń-  
ska 92 5252-5Halle Monachem, Brzezińska  
II zagubił paszport niemiecki  
wyd. w Łodzi. 5274-3Cecylja i Janina Ciernickie, za-  
gubiły paszport rodzinny wy-  
dany w Łodzi 5263-7Felicja Piotrowicz zam. prz.  
ul. Piotrowskiej 292 zagubi-  
ła paszport niem. wyd. w Łodzi  
5271-3**Teraz**

jest

najlepsza pora

nabywać garderobę  
jesienną i zimową.  
Ponieważ przed ty-  
godniami zakupił s  
my towarów po tan-  
szych cenach, jeste-  
my w stanie,  
— sprzedawać —**po funich cenach**Paltta damskie i suk-  
nie. Męskie jesienne  
garnitury. Gardero-  
be dla chłopców i  
dzievczat. Etaminy,  
flanely, bielizna, swe-  
try, bluzki, towary  
na garnitury i paltta**Szmechel i Rozner**

ŁÓDŹ

Piłkowska 100

Filja „ „ 160  
5376P

FELCZER

**L. Majewski**  
Dzielnia 10.  
3366B**Dr. Artur Banasz**  
urolog.(Choroby nerek, pęcherza  
dróg moczowych, choro-  
b. rze-  
czka).

przyjmuje od g. 5 do 7.

Mentuski 10 II.  
53-K-6**Dr. S. KANTOR**specjalista chorób wenery-  
cznych i skórnych.

ul. Ewangelicka 2. Godz.

przyjęć od 9-2 i od 6-  
Panie od 5-6. 326**Wolne-zarty**wyszedł nowy numer 2  
żądać wszędzie!Prenumerata 100 mk. mi-  
Adm. Łódź, Andrzejka 17  
3306



CASINO

Dziś i dni następnych!

CASINO

## „Człowiek bez nazwiska“

Serja I „TAJEMNICZE MILJONY“ Serja I

W rolach popisowych: HARRY LIEDTKE i MADY CHRISTIANS.

Sensacyjne i karkołomne przygody wesołego zładzieja milionów Piotra Vossa i jego ucieczka przez lądy i morza. Bajkowy ten film daje widzowi wszystko, co stworzyć można na podstawie nowoczesnej techniki. Na tle ostatnich wynalazków, przy ich praktycznym zastosowaniu rozgrywają się sceny zupełnie jak z bajkowych powieści Wellsa, rzeczy, gdyby się na nie własnymi oczyma nie patrzyło — prawie nie do uwierzenia.

Początek przedstawień o g. 4.30, w niede. i święta o g. 3-ej.

Passe-partout na ostatnie seanse nieważne. (67B)

## BANK SPÓŁDZIELCZY

z odp. udz. w Łodzi, ul. Andrzeja 3,

(dom własny), dawniej Drugie Łódzkie Stowarzyszenie Pożyczkowo-Oszczędnościowe, przyjmuje lokaty i oszczędności na oprocentowanie, wydaje pożyczki wekslowe i dokonywa wszelkich czynności w zakresie bankowości wchodzących.

RADA NADZORCZA: prezes W. Wyganowski, zastępcy prezesa: S. Bieliński i J. Smarzyński, członkowie: K. Chądzyński, B. Grajert, T. Gutenkunst, J. Hyżycki, B. Kaszczyk, F. Komorowski, K. Rossmann, L. Stankiewicz, F. Turski.

ZARZĄD: prezes S. Łukomski, zastępca prezesa K. Bogusławski, członek B. Cichocki.

## Zarząd Związku

## Mniejszych Kopalń Zagłębia Dąbrowskiego

po dokładnym zbadaniu warunków i kosztów eksploatacji, podaje niniejszym do wiadomości wszystkim zainteresowanym, że ceny za węgiel z Mniejszych Kopalń Zagłębia Dąbrowskiego od 1 bm. na miesiąc październik zostały ustalone loco wagon jak następuje: za jedną tonnę (2P42)

	Dla kopalni	
Gruby kostka I		
kostka II	11.500 mk.	Dochodzi 20 pr. podatku państwowego 10 pr. podatku komunalnego, o raz opłata na sejmik powiatowy Mk. 30
Węgiel niesortowany oraz orzech I i II	11.400 mk.	
Orzech III i pospółka	9.000 mk.	
Grysik i miał	6.000 mk.	
		3,450 mk,
		2,730 mk.
		1,830 mk,

MAMY

obuwie męskie damskie i dziecięce  
Własnego wyrobu w różnych gatunkach i fasonów w bardzo bogatym wyborze przy cenach najprzystępniejszych

Dom Handlowy  
FRYDBERG KOC I S-ka  
Łódź PIOTRKOWSKA 90 Telef 8 36,  
57-K-4

Sprzedaż

Mąki i Kaszy

ceny konkurencyjne  
43P Wysoka 12

Palto zimowe

męskie sprzedam.  
Konstantynowska 57, m. 10  
(56B)

Potrzebni chłopcy

z kaucją

do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do „Rozwoju.“ (65B)

Lecznia lekarzy specjalistów,  
PIOTRKOWSKA № 17, (drugie podwórzo).

CHOROBY		
8-9	chirurgia	dr. Mentzel
8-9	bad. moczu, krwi płoc.	dr. Wieleżko
9-10	choroby dzieci	dr. Ziegler
9-10	oczu	dr. Galiński
9-10	nosa, gardła i uszu	dr. Goldberg
10-11	dzieci	dr. Kowalski
10-11	wewnętrzne i dziecięc.	dr. Wągliński
10-11	nosa, gardła i uszu	dr. Altenberger
11-12	wener. i skórne	dr. Dutkiewicz
11-12	kobiece	dr. Ługowski
12-1	wew. (płuc i serca)	dr. Osiecki
12-1 1/2	chirurg. i kobiece	dr. Artyfikiewicz
12 1/2-1 1/2	nosa, uszu, gardła	dr. Czaplinski
1 1/2-2 1/2	kobiece	dr. Jasiński
1 1/2-2 1/2	nerwowe	codz. dr. Starzyński
1-2 1/2	wewnętrzne	dr. Smoleński
2-3	skórne i wener.	dr. Skucielowicz
3-4	oczu	dr. Michalski
3-4	chirurg. i kobiece	dr. Marks
3-4	wewn. i dzieci	dr. Jakiel
3-4	nerwowe pon. str. pięt.	dr. Mittelstaedt
3-4	nosa, uszu i gardła	dr. Altenberger
3-4	chirurgia	dr. Jasiński
4-5	oczu	dr. Karnicki
4-5	weneryczne i skórne	dr. Stawowczyk
4 1/2-5 1/2	wewnętrzne	dr. Libiszewski

UWAGA: Lecznica otwarta codziennie przez świat.  
Porada 300 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 1157P

## Służąca

Potrzebna kobieta w średnim wieku, samotna, do inteligentnego, zamożnego, młodego małżeństwa w Warszawie, znająca się dobrze na kuchni, piśmienna i posiadająca nieco sycia. Zielona 3, m. 5. (403)

Nadeszły —

Likiery i Wódki Lwowskie  
JULIUSZA MIKOLASCHA  
Sprzedaż hurtowa i detaliczna

Teodor Wagner

Piotrkowska 101 Telef 5. 91  
skład otwarty od 9-1 3-7 61P